

ادامه از ص ۳

الوداع، الوداع یا شهر رمضان

آداب و سنن رمضان و عید فطر در میان اقوام و ملل

زیارت قبور درگذشتگان

خیلی از خانواده های ترکمن ، بعد از اقامه نماز عید فطر به زیارت قبور درگذشتگان خود می روند . در کنار قبور آنها قرآن تلاوت کرده و برای شادی روح اموات بین زائرین خرما یا شیرینی پخش میکنند.

دید و بازدید و سرگرمیهای بچه ها در روز عید
ترکمنها برای تبریک عید فطر به دید و بازدید می روند و برای دخترانی که نامزد کرده اند هدایایی از قبیل پارچه، چارقد، شیرینی و ... می برند . یکی از سرگرمی های پسر بچه ها در این روز « تخم مرغ شکستن » است . جلوی بعضی از منازل برای استفاده عموم دو نوع تاب به نام های « چاتما » و « آپلما »درست می کنند. دختران در خیابانها به صورت دسته جمعی « قویوز » (زنبورک) می نوازند که صدای دلنشین آن باعث شادمانی رهگذران می شود.

متأسفانه با گذشت زمان، بعضی از مراسم ماه مبارک رمضان کم رنگ شده است، که امیدواریم با برگزاری چنین جلساتی رونق اولیه خود را باز یابند.

رمضان در جزیره کیش

عمومیت روزه ماه رمضان ماه عبادت ویکارچه وهمگانی است . روزه را زکات بدن می دانندو همه ، مردوزن ویپروچوان روزه می گیرند . تعدادبومی هایی که روزه نمی گیرند سیارکم است . این گروه نیزکسانی هستندکه بیماری خاصی دارند و پزشک روزه گرفتن آنها را اکیداً ممنوع کرده است . تمام مصاحبه شونده هاگفتندکسی رانمی شناسندکه قادربه روزه گرفتن باشدولی روزه نگیرد . یادست کم روزه خوردن چنین کسانی رابه چشم ندیده بودند . بعضی کهنسالان شنیده اندکه درگذشتهٔ دوراگر کسی تظاهربه روزه خواری می کرد.توسط شیخ تنبیه می شد ، یابان که ناخداها این گونه افرادرابخود به دریاوصلدنی می برند ، مبارابرت کارشان ازبین برود . اماهیچ کدام ازمصاحبه شونده هاجنین موردی رابه چشم ندیده اند.

به روزه گرفتن چنان اعتقادعمیقی دارندکه گاه ازمرزهای تعیین شده توسط شرع نیزفراتر می روند . مثلاً اگر چه درساله های علمیه ، مراجع تقلید ، زنان باردار وزنانی که به نوزادان شیری دهند ، ازروزه گرفتن معاف می دانند ، امااین گروه زنان درکیش روزه می گیرند . آنهاوقتی که احکام شرعی رادراین موردمی شنوند می گویند "بخداخودش کمک می کند"

حاجی عبدالخرمدند علت روزه گرفتن زنان درچنین مواردی را نبود روحانی درکیش می داند . همچنین مراجع تقلید معمولاً بچه ها را قبل ازرسیدن به سن بلوغ از روزه گرفتن معاف می دانند ، امادرمیان بومی های کیش بسیاری از بچه ها ، علی رغم مخالفت خانواده هایشان ، ازسین هشت نه سالگی روزه گرفتن راشروع می کنند . همهٔ مصاحبه شونده هادرمیان اعضای خانوادهٔ خودبچه های راتم می برندکه ازاکلاس سوم ابتدایی سرتاسرماه رمضان رابه طوركامل روزه می گیرند.

روزی ر "کله گنجشکی"زادکیش "نص یوم " و "ربع یوم"می گویند . این نوع روزه مخصوص بچه های کمتر ازهشت نه سال است . می گویندمعمولاًنیازی به نصیحت وتأکیدبزرگترها نیست وهیچ کدام ازبچه ها بهعازرسیدن به سن بلوغ،ازروزه گرفتن خودداری نمی کنند.

محمددریابر می گویددرگذشته به بچه های گفتند:اگرکسی روزه نگیرد،اوراد"قنطاس"(منبع بزرگ آب درکشتی) می گذارنددر "قنطاس"رامی بیندوان رادردریامی اندازند.

دربعضی از نقاط ایران مراسم است که بچه هایخاطر نخستین روزهٔ خود ازبدر و مادرشان هدیه ای دریافت می کنند . درکیش هیچ وقت چنین هدیه ای مرسوم نبوده ونیست.

حاجی جعفرواعظ برای ایمان بچه هاوبزرگ ترهادرآینده نگران است.اومی گویدلان بچه هایقبل ازده سالگی روزه گرفتن راشروع می کنند ، چون درخانوادهٔ خودهمه راروزه داریم بیند . امادراین سال هاماهمین که بچه هاازخانه بیرون می آیند ، درخیابان وبازارغریبه هارامی بیندکه بی پرواروزه می خوردند واین موضوع حتماً روی بچه ها تأثیر می گذارد .

رؤیت هلال درشب آغازماه رمضان

درحال حاضرمردم برای اطلاع ازنخستین روزماه رمضان گوش به رادیویاچشم به تلویزیون می سپارند . امادرگذشته،بانوجه به موقعیت جزیره ای کیش،مردم بایدخودشان ازشروع ماه رمضان مطلع ومطمئن می شدند .

شب بیست ونهم ماه شعبان ، بعد از نماز مغرب پیش نمازهای اهل سنت، مردم رماکلف می کردند.درحیاط مسجد بماتندوهمگی چشم به آسمان دیوزندودنبال ماه بگیرند .

شیعیان ماشه نیزبرای استهلال به کنار"بند ماذر"می رفتندودرآنجاچه دنبال ماه می گشتند.تعدادی ازمردان "مازل القمر"رامی شناختند ، یعنی می دانستندکه درهرموقع ازسال،درچه روزی است.

در راستای گرامیداشت یاد و خاطره هنرمند فقید استاد قربان دوردی طغانپور، گردهمایی با هدف بررسی آثار و زندگی هنری وی به همت جمعی از شاگردان و دوستان در چهلمین روز پرواز آن استاد فرزانه برگزار می گردد.

مراسم جنبی: نمایش آثار تصویری استاد از قبیل عکس، فیلم کوتاه، طراحی و مجسمه و اجرای آخرین نمایشنامه او با نام «مختومقلی فرزند آزادی» توسط گروه تئاتر.

تاریخ مراسم: ۸۸/۷/۳۱ ساعت ۵ بدناظره
مکان: سالن آملی تئاتر اداره ارشاد اسلامی گنبدکاوس
واقع در بلوار دانشجو بعد از دانشگاه پیام نور

ساعتی ودقیقادرکجای آسمان بایددنبال ماه بگیردنتانْ رابینند. اگرماه قابل رؤیت بود ، همیشه این هایش تر ازمردم می دیدند.

باین همه جست وجوی ماه درآسمان امری همگانی بود . وقتی ماه رامی دیدندآن رابه همدیگرشان می دادند و همدیگر رادراغوش می گرفتند و آغاز ماه رمضان رابه یکدیگرتبریک می گفتند . درحال حاضرنیزبعدازمطلع شدن از شروع ماه رمضان به

هم تبریک می گویند : "بالبرکه عتیک شهرالصیام"یا"بالبرکه علیک شهرالرمضان"وطرف مقابل هم پاسخ می دهد : "علیناوعلیکم" .

بعدازمدت کوتاهی، همهٔ مردم باخبرمی شدندکه اشب

"لیله الهلال"وفردا نخستین روزماه رمضان است . مردم آبادی های مختلف جزیره برای باخبرشدن ازوضعیت ماه باهم ارتباط برقرارمی کردند.اگرشب بیست ونهم شعبان ماه را نمی دیدند،"اکمال العده"می کردند.یعنی بنابراین می گذاشتندکه ماه شعبان آن سال سی روزاست .

درنخستین شب ماه رمضان،پیش نمازاهل سنت،بعدازخواندن نمازعشاء ، باصدای بلندمی گویند:"رحم الله لمن نوالصوم غدا"("رحمت خداوندبرآن کسی که نیت کردبرای روزه) و(مردم بعدازگفتن "انشاءالله تعالی"و"ریت اصوم یوم ایام شهررمضان

طاعتنا للهتعالی" دسته جمعی نیت می کنند برای ماه رمضان روزه بگیرند . پس ازآن همه باهم ازجایرمی خیزندکه نماز وتر و نمازتراویح رابخوانند .این نمازهادرتمام شب های ماه رمضان بلافاصله بعدازنمازعشاء،به صورت جماعت،ادامی شوند.

بیدارشدن برای سحری

تاچندسال پیش ،بیدارکردن مردم برای خوردن سحری به عهده "امسحر"بود."کسی بچه که تمام کوچه هاوخیابان

مراسم باشکوه شب قدر در گنبدکاوس

باشکوهترین ویرفیض ترین مراسم یعنی شب قدر در حوزه علمیه حنیفه گنبد بر گزار شد .مراسمی که معنویت دو چندانی داشت که آدمی را تحت تأثیر قرار می داد . مراسمی که همراه با خلوص بود، بی رنگ و ریا بود .محفلی که تورانی و با برکت بود. هزاران دل های عاشق که عشق به اسلام در قلبهای آن ها موج می زد در این مراسم حضور عارفانه داشتند. پس از ادای نماز ختم قرآن در حیاط بزرگ کنار حوزه به امامت قاریان خوش صدا جلال قاری بپکه از دین و دیانت گفت اهمیت آموزش قرائت را یاد آور شد .لزم صلح ودوستی و پرهیز از قهر کینه را در ایام عید فطر تأکید کرد و یادآور شد که عید فطر بهترین فرصت برای صلح و آشتی و محبت و مهربانی است در عید فطر به دیدار دوستان – آشنایان – بستگان برویم و دلهایشان را از زنگار کینه و عدوات دور کنیم . و نشان دهیم که ماه رمضان در ما تأثیر فراوانی داشته است. پس از سخنرانی، روحانیون شاخص ترکمن دعا کردند و نمازگزاران آمین گویان دل در گروه لیک الهی داشتند.

سپس تا سحری افراد ومومنین به ذکر و نماز و تسبیح و بحث دینی مشغول شدند

مراسم ختم قرآن قرآن کریم در کمیشان

مراسم ختم قرآن در شب نزول قرآن در مسجد حاج سیدجان آخوند توماچپور در کمیشان برگزار گردید . در این مراسم عده زیادی از عاشقان قرآن و روحانیون حضور داشتند

استاد یوسف آخوند طلابی مدرس حوزه علمیه نعمانی کمیشان در مورد ارزش ماه رمضان و حضور در مسجد

سخنانی را ایراد کردند . وی در قسمتی از سخنان خود با اشاره به ایام رمضان گفتند: رمضان و شب های قدر برای بندگی و استغفار بی بدیل است کسانی که این روزها و شب ها را از دست بدهند به حسران و غبن دچار خواهند شد پس ارزش این ایام را بدانیم و از آن استفاده نماییم.

در پایان این مراسم به چند نفر از کسانی که در این مسجد به درجه ختم قرآن مجید نائل آمده اند دیپلم افتخار و جوایزی تقدیم گردید. در این مراسم پسرکلو بخشدار کمیشان نیز حضور داشت.

مراسم نورانی ختم قرآن با تلاوت زیبای قاری و حافظ معروف کمیشانی ارازمحمد قاری یعرلی به پایان رسید.

مردم رباباخرچ دستی جمع می کردند .

اززمانی که استفاده از رادیو و تلویزیون همگانی شد ،به تدریج کار امسحرا ازروثق افتاد .اما آنهادرحدود دهه هفتاد به کارخودادامه دادند درحال حاضر مردم باصدای زنگ ساعت ازخواب برمی خیزند وبرای خوردن سحری خود ربابرانامه های رادیو و تلویزیون هماهنگ می کنند .

علاوه براین اگرکسی متوجه شود همسایه ای درخواب مانده است زنگ درخانه شان رابه صدادرمی آورد یابعضی ها بازنگ تلفن زمان سحری رابه دیگران اطلاع می دهند.

اعمال مربوط به سحر

غذای سحری معمولاً تنوع کمتری دارند،اما همیشه آن رازافاظاری جدی تر می گیرند.

حتی المکان به عنوان سحری برنج با گوشت پاپاماهی می خوردند.

اهل سنت معتقدند احر السحور و عجل الفطور یعنی خوردن سحری راباید زودتر (مدتی قبل از اذان)به پایان رساند .اماخوردن افطاری راباید بلافاصله بعد ازاذان شروع کرد سعی می شود نیم ساعت تایک ربع قبل ازاذان صبح دست از خوردن غذابکشند .

قبلاً درمیان شیعیان چنان مرسوم بود که ملا قبل ازخوردن سحری به مسجد می رفت وروی بام مسجد مناجات می خواند (لله بعد از ورودوبرق بلندگوکلاما به مسجدمی رود ومناجات می خواند)حدود یک ساعت قبل از اذان به خانه می رفت ،وسحری اش را می خورد ومجدداً به مسجد برمی گشت که مردم رابه اسماک دعوت کند . ابتدا کمی دعاءومناجات می خواند .

دراین مرحله همین که مردم صدای اورامی شنیدند متوجه می شدنددقایقی بیشتر تا اذان صبح باقی نمانده است .

بعد ازچند دقیقه مناجات خوانی چند بار عبارت زیر راتکرار می کرد :

"ایها التائب تنبه واشرب الماءالقراح

قبل ان ینبلج النورویاتئیک الصباح

الثریه غریب والذبیك صباح

ای کسی که خوابیده ای بلند شو و آب پاکیزه بنوش

قبل از آن که نور باز شودصبح برشا وارد شود

ستاره ثریا به طرف غرب رفت وخورس خواند

مردم باشنیدن این عبارات شبانان آخرین لقمه های غذای خوردمای خوردند و آب یا قهوه شان رامی نوشیدند .زیرا ملاس ازسه چهار دقیقه دیگر می خوانند:

" اسماک ایها المومنون اسماک

ایهاالصائمون اسماک ،اسماک ،اسماک "

از این لحظه همه دست از خوردن می کشیدند ،زیرا موقع اذان صبح بود ،خواندن اشعار مربوط به اسماک تاسال ۱۳۷۵ ادامه داشت .

اهل سنت مدتی بیش ازآن که صدای اذان ازبلندگوی مسجدبلندشود ،دست از خوردن غلامی کشند .اما امام جمعه اهل سنت می گوید هرشب به مؤذن سفارش می کند،چنددقیقه ای پیش از وقت شرعی اذان بگوید تااگرکسی قبل ازآن بیدارنشده است با صدای اذان بیدارشود ،دست کم فرصت آن راداشته باشد که جرعه ای آب بنوشد.

آئین های سنتی ویژه ماه مبارک

رمضان در همدان

قدمت سنت‌های ویژه ماه مبارک رمضان در همدان به تاریخ اسلام بر می‌گردد و با وجود گذشت سالیان متمادی، مردم استان خود را برای استقبال از ماه میهمانی خدا آماده می‌کنند.

یکی از محققان فرهنگ عامه همدان در این‌باره می‌گوید: همه ساله مردم استان چند روز مانده به آغاز رمضان به استقبال این ماه می‌روند، که این استقبال آیین پیشبازار از ماه رمضان نامیده می‌شود. آیین استقبال به این صورت است که مردم برای آمادگی هر چه بیشتر برای گرفتن روزه در ماه مبارک رمضان، روزهای اول، یازدهم و آخر ماه شعبان را روزه می‌گیرند. مردم همدان باور دارند ، افرادی که این سه روز را روزه بگیرند ، اجر و ثواب آن برابر با روزه یک ماه رمضان است. این اعتقاد به حدی در نزد مردم همدان ریشه دارد، که بیشتر آنان این سه روز را روزه می‌گیرند.

یکی دیگر از آداب و رسوم اهالی همدان کلوخ اندازان نام دارد، مردم استان روز آخر ماه شعبان را کلوخ اندازان می‌گویند، در این روزمردم شادی‌کنان با تهیه و پخت غذایی مخصوص بنام کباب سرداشی سفره خود را برای اطعام نیاانمندان و فقرا پهن می‌کنند. همدانی‌ها کباب سرداشی را از مخلوط گوشت چرخ کرده، سیب زمینی ، پیاز، تخم‌مرغ، ادویه و گوجه فرنگی تهیه می‌کنند، مراسم کلوخ اندازان از اول تا

عید سعید فطر بر

مسلمین عالم مبارکباد

روابط عمومی شهرداری آق قلا

جناب آقای سید محمد توسلی

انتخاب بجا وشایسته شما را به سمت ریاست دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان آق قلا تبریک می گوئیم.

محمد توسلی و خانواده

(مشاور املاک توسلی)

اولین نشریه رسمی استان گلستان

فرهنگی ادبی اجتماعی و ورزشی صاحب امتیاز ومدیر مسئول: دکتر عبدالرحمن دیه چی سردبیر : حاج حمید کمی دبیر بخش ترجمتی : غفور خوجه

آدرس : گرگان – چهارواه میدان – خ. سرخواجه – بازار بزرگ موبایل (پاداش) طبقه اول / واحد یک / تلفن ۲۲۵۵۱۴۴ – ۰۱۷۱۱ کد پستی: ۹۹۷۵۵ – ۴۹۱۸۶ پست الکترونیک : sahra_gazeti@yahoo.com چاپ : گرگان – مختومقلی فراغی

پایان روز آخر شعبان ادامه دارد و پس از آن مردم، آماده روزه داری در ماه مبارک رمضان می‌شوند. مردم استان پس از آن که فرزندان آنان به سن بلوغ رسیدند، از آنان می‌خواهند که در ماه مبارک رمضان روزه را کامل بگیرند. درباره بچه‌هایی که به سن شرعی نرسیده و روزه بر آنان واجب نیست، اهالی همدان اعتقاد دارند اگر بتوانند روزه را قلاغی (کلاغی) بگیرند، خداوند اجر و پاداش روزه کامل را برای آنان منظور می‌کند. مردم همدان به روزه نیمه روز و روزه‌ای که در آن بچه‌ها از هنگام سحر تا اذان ظهر روزه خود را نخورند، روزه قلاغی می‌گویند.

یکی دیگر از سنت‌های قدیمی ماه رمضان در همدان ، مراسم کیسه برکت در روز ۲۷م این ماه است، در این روز زنان روزه دار در رفتن به مسجد و اقامه نماز ظهر به همراه خود پارچه ، نخ و سوزن می‌برند. زنان مؤمن همدانی در میانه دو نماز ظهر و عصر با استفاده از این وسیله‌ها به کار دوختن یک یا چند عدد کیسه برکت مشغول می‌شوند.به اعتقاد مردم همدان ، هر فردی که به داخل این کیسه پول بریزد، خداوند به وی مال و درایی زیاد می‌بخشد، به همین علت زنان در این روز بیش از یک کیسه برکت دوخته و آن را برای فرونی درایی بین خانواده خود و دیگران توزیع می‌کنند. از دیگر آداب مخصوص این ماه در همدان آیین توزیع آجیل مشکل‌گشا است، به عقیده مردم اگر ماه مبارک رمضان در روز چهارشنبه آغاز شود، این ماه بسیار پر برکت و خوش یمن خواهد بود. به‌همین منبازنان با خرید و بسته‌بندی آجیل مشکل‌گشا هنگام افطار به قصد نیت و طلب حاجت به مسجد می‌روند و پس از اقامه نماز مغرب بین زنان نمازگزار تقسیم می‌کنند. مردم همدان معتقدند، هر کس مراد و حاجتی داشته باشد با پیش و توزیع آجیل مشکل‌گشا، خواسته‌هایش برآورده می‌شود.

یکی دیگر از رسوم مردم همدان در ماه مبارک رمضان جمع‌آوری خورده‌های نان سفره افطاری است، به باور مردم هر فردی که بتواند خرده نان‌های سفره افطاری را تا آخر ماه مبارک رمضان جمع کند و تا روز عید قربان آن را نزد خود نگاهدارد و آنها ر در آنگوشتی که از گوشت قربانی در عید قربان تهیه می‌شود، بریزد و سپس بخورد، خداوند تمام آرزوها و نیازهای وی را برآورده می‌کند.

پخت غذاهای مخصوص از دیگر آیین‌های ماه مبارک رمضان است، زنان همدانی در این ایام برای افطار، بیشتر از غذاهایی نظیر آش‌رشته، فرنی، ترحلوا، طلاس کباب ، شامی کباب ، سرداشی ، بورانی و شیربرنج و برای سحری نیزرشته‌پلو و آبگوشت مرغ می‌پزند. پخت شیرینی‌های محلی مانند کماج، انگشت بیج، پنجه‌خاله ، یوخا، نیس درجهان و اگرده در ماه مبارک رمضان بین خائواده‌های همدانی رواج دارد. پخت و پز نان‌های مخصوص محلی نظیر نان افاق، نان گرده چرب و نان شاتی نیز از دیگر آداب همدانی است که زنان همدان همه ساله در ماه رمضان اقدام به تهیه آن‌ها می‌کنند.

یکی از آیین‌های جالب توجه مردم استان همدان فرستادن افطاری توسط مادام به خانه عروس است، مطابق این سنت دیرینه در ماه رمضان جوان داری نامزد ، باید افطاری نامزدش را به خانه پدر عروس ببرد ، این افطاری شامل چند قرص نان، گرده دو زرده ، برنج، روغن حیوانی، یک عدد مرغ و یا ماهی، سیب سرخ ، شیرینی انگشت بیج و میوه‌های فصل است. پس از این که افطاری از سوی داماد به خانواده عروس برده شد، خانواده عروس نیز در شب‌های آینده، خانواده داماد را برای صرف افطاری به منزل خود دعوت می‌کنند. علاوه بر این در شهرها و روستاهای استان همدان مرسوم است که پس از پایان ماه مبارک رمضان و در روز عید فطر در تمام خانه‌ها آش رشته پخته شود، زیرا به اعتقاد مردم، پس از یک ماه روزه داری ، خوردن این غذای آبکی بسیار سودمند است. خوردن انگشت بیج ، نان گرده ، کماج ، پنجه خاله ، یوخا و نیست در جهان در ماه مبارک رمضان بین خانواده های همدانی رواج دارد .زیارت اهل قبور، شرکت گسترده در آیین‌های شب‌های احیا و قدر، برگزاری ایام سوگواری شهادت امام علی (ع)، راناندازی دسته‌های سینه‌زنی، نوحه‌خوانی، زنجیرزنی و عزاداری از دیگر آداب مردم شهرها و روستاهای استان همدان در ماه ضیافت ... است.

گرگان رسانه

(با بیش از سه دهه فعالیت فرهنگی، آموزشی و مطبوعاتی)

خبرنگاری، عکاسی، نویسندگی، ویراستاری توزیع، اشتراک و آگهی مطبوعات استان

زیر نظر عبدالناصر مهیمنی

گرگان، سرخواجه ۱۴، شماره ۱/۱

تلفن:۲۲۵۵۱۷۲۵ – ۲۲۲۱۶۹۹ – ۰۱۷۱

همایش تجلیل از پیشکسوتان موسیقی

سنتی ترکمن برگزار می شود

همایش تجلیل از پیشکسوتان موسیقی سنتی ترکمن باحضور هنرمندانی از سراسر استان گلستان ۳۰ شهریورماه سال جاری در بندرتُرکمن برگزار می‌شود.

قامت مقام موسسه فرهنگی و هنری ترکمنان گرگان زمین روز پنجشنبه با اعلام این خبر به ایرنا افزود: در این همایش که با هدف تحکیم وحدت بین شیعه و سنی برگزار می‌شود، به مناسبت سی امین سال پیروزی انقلاب اسلامی از ۳۰ هنرمند برجسته موسیقی ترکمن تجلیل خواهد شد.

«غلامرضا ولی پور» بپایان اینکه این همایش باهمکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان وشهرستان شهرداری و شورای اسلامی بندرتُرکمن برگزار می‌شود، گفت: دراین همایش، گروه هنری مقام «چیلر» بندرتُرکمن، به‌سرپرستی «تاج وردی پیکر» گروه هنری «وجدانی» کنبند، به‌سرپرستی «آنه پردی وجدانی» وگروه هنری «آزادی» کنبند، به سرپرستی دکتر «مجید تکه» به اجرای برنامه های هنری خواهند پرداخت.

وی افزود: دکتر «غلامرضا منتظری» مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان و استاد «هوشنگ جاوید» نویسنده و پژوهشگر موسیقی نواحی کشور از سخنرانان این همایش خواهند بود.